

આંક - ૧ લગત હુકમ

સદરહુ કામે તપાસ કરનાર અમલદારે હાલના આરોપી સામે ગુજરાત પોલીસ એક્ટની કલમ ૧૩૧ મુજબનું ચાર્જશીટ રજુ કરેલ છે.

મજકુર કેસની હકીકત જોતા હાલના આરોપીએ જી.પી.એક્ટ કલમ ૫૬/૫૭ અંતર્ગત પોલીસ કમિશનરશ્રી, અમદાવાદનાએ કરેલ હુકમનો ભંગ કરી અને હથીયાર પોતાની પાસે રાખી જી.પી.એક્ટની કલમ: ૧૩૧ મુજબનો ગુનો કરેલ હોઈ સંબંધિત પો.સ્ટે એફ.આઈ.આર દાખલ કરી તપાસતા અને ચાર્જશીટ અત્રેની અદાલતમાં મજકુર નંબર થી રજુ કરેલ છે.

ઉપરોક્ત હકીકતે અત્રેની અદાલતમાં ચાર્જશીટ રજુ થતાં મારા પુરોગામી વિ.ન્યાયાધિશશ્રી ધ્વારા સીઆરપીસી કલમ ૧૮૦ (૧) (ખ) અંતર્ગત કોગ્નીજન્સ લેવામાં આવેલ છે. પરંતુ સદરહુ કેસનું બારીકાઈથી નિરીક્ષણ કરતાં આરોપી સામે જ્યાંરે જી.પી.એક્ટની કલમ: ૧૩૧ મુજબની શિક્ષાને પાત્ર ગુનો કરેલ હોઈ, સદરહુ ગુનો કોગ્નીજેબલ છે કે નોન કોગ્નીજેબલ તે હકીકત મહત્વની બની જાય છે ? અને આ બાબતે ગુજરાત પોલીસ એક્ટની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેતાં કલમ ૬૨માં આ પ્રકારના કીસ્સાઓ બાબતેની કાર્યવાહી ની જોગવાઈઓ કરવામાં આવેલ છે ? કલમ ૧૧૦, ૧૧૭, ૧૨૫, ૧૩૦ અને ૧૩૧ની સબ કલમ (૧) (૪) અથવા (૫) અને કલમ ૧૩૫ની કલમ (૧) અને કલમ ૩૯ અને ૪૦ના ઓર્ડરના ભંગના બદલના ગુના સબબ કોઈપણ આરોપીની વગર વોરંટે ઘરપકડ કરી શકાશે.

આથી ઉપરોક્ત તમામ જોગવાઈઓ જોતા બી.પી.એક્ટની કલમ ૭૨ જોતાં બી.પી.એક્ટ કલમ ૫૬, ૫૭, ૩૭(૧), ૫૭ (એ) ના હુકમના ભંગ બદલ કોઈ આરોપી મળી આવેતો માત્ર વગર વોરંટે ઘરપકડ કરી શકવાના અધિકાર કાયદાએ આપેલા છે? આ સિવાય અન્ય કોઈ જોગવાઈ કોગ્નીજેબલ કે નોનકોગ્નીજેબલ માટે દર્શાવેલ નથી.

હવે જ્યાંરે ગુજરાત પોલીસ એક્ટમાં, જી.પી.એક્ટની કલમ: ૧૩૧ કોગ્નીજેબલ કે નોન કોગ્નીજેબલ છે, તે બાબતે સાયલન્ટ હોય ત્યારે કાયદાના પ્રસ્થાપિત સિંધ્ધાતો એટલે કે સીઆરપીસી કલમ ૪(૨)ની જોગવાઈ જોતા સીઆરપીસીની જોગવાઈઓ લાગુ પાડી શકાય અને સીઆરપીસીમાં કોગ્નીજેબલ અને નોન કોગ્નીજેબલ ગુનાની વ્યાખ્યા આપેલ છે, તે જોતાં આઈપીસીના ગુનાઓ બાબતે અનુસુચી ૧ પાર્ટ-૧માં જોગવાઈઓ કરેલ છે, જ્યાંરે આઈપીસી સિવાયના અન્ય કાયદાઓના ગુના સબબ સીઆરપીસી અનુસુચી ૧ પાર્ટ-૨ માં જોગવાઈ કરેલ છે તે મુજબ જે ગુનાની સજા ત્રણ વર્ષ કરતા ઓછી અથવા દંડ અથવા બંને હોય તો તેવા ગુનાઓનો સમાવેશ નોન કોગ્નીજેબલ ગુનાઓમાં કરવામાં આવેલ છે.

હવે જી.પી.એક્ટની કલમ: ૧૩૧ ગુનાની સજા જોઈએ તો મહત્તમ સજા બે વર્ષ સુધીની છે, અને ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ જ્યાંરે જીપીએક્ટ માં સદર ગુનો કોગ્નીજેબલ હોવા બાબતનો કોઈ ઉલ્લેખ કરવામાં આવેલ ન હોય તેવા સંજોગોમાં સીઆરપીસીની કલમ ૪(૨) ની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેતાં સીઆરપીસીની જોગવાઈઓ લાગુ પાડી શાય તેમ હોય ને તેથી સીઆરપીસી શીડ્યુલ ૧ પાર્ટ ૨ ની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેતા અને જી.પી.એક્ટની કલમ: ૧૩૧ ના ગુનાની મહત્તમ સજાને ધ્યાને લેતાં સદર ગુનો નોન કોગ્નીજેબલ ગુનો ગણી શકાય.

હવે જીપીએક્ટની કલમ ૭૨(૨) કે જેમાં જી.પી.એક્ટની કલમ:૧૩૧ ના ગુના બાબતેની કાર્યવાહીનો ઉલ્લેખ કરેલ છે, અને તેજ રીતે જીપીએક્ટની કલમ ૭૯, ૮૦માં જીપીએક્ટના બીજા ગુનાની કાર્યવાહી દર્શાવેલ છે, અને બંનેની કાર્યવાહી એકસરખી છે, બંને જોગવાઈઓમાં માત્ર પોલીસને વગર વોરંટે ધરપકડ કરવાના પાવર્સ આપેલા છે, અને તે હકીકતને ટાંકીને નામદાર વડી અદાલતે ક્રીમી.મી.એ.નં. ૧૫૨૨૬/૦૭ કે જે વાઘરી જયોત્સના બેન ગોવીંદભાઈ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ ગુજરાતના ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત કરેલ છે કે, માત્ર વગર વોરંટ ધરપકડ કરવાના અધિકારથીજ ગુનો કોગ્નીજેબલ બની જતો નથી, અને તેથી તપાસ કરનાર અમલદાર સીઆરપીસીની કલમ ૧૫૫ (૨)ની પરવાનગી સિવાય આવા ગુનામાં તપાસ કરી શકે નહીં અને આવો કોઈ કીસ્સો બને તો પ્રથમ સીઆરપીસીની કલમ ૨(ડી) મુજબની ફરીયાદ દાખલ કરી કોર્ટ પાસેથી પરવાનગી મેળવ્યા બાદજ આગળની તપાસ કરી શકાય અને દેખીતી રીતે જે જયુંરે સીઆરપીસીની કલમ ૧૫૫(૨)ની જોગવાઈઓનો ભંગ થયેલ હોય ત્યારે સમગ્ર ટ્રાયલ દુષિત ગણાય.

વળી, જીપી.એક્ટની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેતાં માત્રને માત્ર કલમ ૯૦ એ, ૧૧૮ અને ૧૪૩ બી ને કોગ્નીજેબલ ઓફેન્સ તરીકે સ્પેશીફિકલી દર્શાવેલ છે, તે હકીકતને પણ ધ્યાને લેતાં લેજીસલેચરનો ઈરાદો સ્પષ્ટ થાય છે કે તે સિવાયના જીપી.એક્ટ મુજબના ગુના કોગ્નીજેબલ ગણી શકાય નહીં અને જ્યાંરે સ્પેશિયલ એક્ટમાં સીધીજ જોગવાઈઓ કરેલ હોય ત્યાંરે તે ધ્યાને લઈ શકાય, અને તે રીતે જોતાં પણ જી.પી.એક્ટની કલમ:૧૩૧ મુજબનો ગુનો નોન કોગ્નીજેબલ ગણી શકાય.

આમ ઉપરોક્ત સમગ્ર કેસ લો તથા જીપીએક્ટની કલમ ૬૨, ૬૬, ૭૨, ૭૯, ૮૦ની સાથે સાથે સીઆરપીસીની કલમ ૪(૨) અને અનુસુચી ૧ પાર્ટ-૨ વંચાણે લેતા જી.પી.એક્ટની કલમ:૧૩૧ મુજબનો ગુનો નોન કોગ્નીજેબલ હોવાનું નિવિવાદપણે ફલીત થાય છે, અને જ્યારે ગુનો નોન કોગ્નીજેબલ હોય ત્યાંરે આઈઓએ સીઆરપીસીની કલમ ૨(ડી) મુજબ લેખીત ફરીયાદ કરી સીઆરપીસીની કલમ ૧૫૫ (૨) મુજબ કોર્ટની પરવાનગીથી આગળની તપાસ કરવી જોઈએ જે હાથ પરના કેસમાં થયેલ જણાતું નથી અને આઈઓએ સ્ટેટવે સીઆરપીસી કલમ ૧૫૪ મુજબનો પ્રથમ ખાતમી અહેવાલ નોંધ આગળની તપાસ કરેલ હોય જે પ્રથમ દર્શનીય રીતે જ સમગ્ર કાયદાને દુષિત બનાવતી હોઈ અને કાયદાની આદેશાત્મક જોગવાઈઓ પાલન થયેલ ન હોય સદર કામ સીઆરપીસી કલમ ૧૫૫ (૨) થી સંપૂર્ણ પણે બાધીત થવાનું ફલીત થતું હોય સબબ કામ લગત નીચે મુજબનો આખરી હુકમ ફરમાવુ છું.

હુકમ

સદરહુ કેસની કાર્યવાહી સીઆરપીસીની કલમ ૧૫૫(૨) થી બાધીત હોય ફરીયાદીને કાયદા મુજબના યોગ્ય પગલા લેવાની છુટ સાથે હાલની કાર્યવાહી સીઆરપીસી કલમ ૨૫૮ અંતર્ગત ડ્રોપ કરવાનો હુકમ કરુ છું. આરોપીને છોડી મુકવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

સદરહુ હુકમ આજ રોજ તા. ૧૧/૦૮/૨૦૨૧નાં રોજ સ્પેશિયલ સીટીંગમાં વાંચી, સંભળાવી જાહેર કર્યો.

તા. ૧૧/૦૮/૨૦૨૧

સ્થળ: અમદાવાદ

(બરકતખાન એચ. ઘાસુરા)

એડીશનલ ચીફ મેટ્રોપોલીટન મેજીસ્ટ્રેટ,

કોર્ટ નં. ૧૧, અમદાવાદ

જજ કોડ નં. જી.જે.૦૦૯૮૩